

RYNEK 7

770 lat
miasta
Bytom

MARZEC 2024 | NR · 03 · (230) | ISSN 1642-9869

A portrait of a woman with dark hair and green eyes, resting her chin on her hand. She is wearing a black long-sleeved shirt. The background is a light-colored wall with some framed art.

DOMINIKA MALSKA

**SZTUKI NIE MOŻNA
DOŚWIADCZYĆ
Z PODRĘCZNIKA**

BYTOMSKIE CENTRUM KULTURY

POLECA:

20.03
środa
18.00

ŚWIĘTY PIOTR I INNE PAPIESKIE BAZYLIKI RZYMU

BCKino: dokument; Włochy, 2016
Miejsce: Sala ToTu | Bilety: 35 zł

21.03
czwartek
17.30

WITOLD SZABŁOWSKI: OPOWIEŚCI Z WOŁYNIA

Spotkanie autorskie
Miejsce: sala Pauza | Bilety: 5 zł

23.03
sobota
17.00

VANYA

BCKino: National Theatre Live; retransmisja spektaklu
Miejsce: Sala ToTu | Bilety: 35 zł

05.04
piątek
19.00

WIELCY NIEOBECNI II

Koncert
Miejsce: sala ToTu | Bilety: 60 zł - 70 zł

07.04
niedziela
18.00

MIKROMUSIC ACOUSTIC TRIO

Koncert
Miejsce: sala ToTu | Bilety: 119 zł - 129 zł

13.04
sobota
16.00

KTÓRĘDY DO YELLOWSTONE?

Spektakl dla dzieci
Miejsce: Sala ToTu | Bilety: 25 zł - 35 zł

*W tym szczególnym okresie,
gdy natura odżywa po długiej zimie,
pragniemy abyście energię i radość czerpali
z widoku budzącej się do życia przyrody.
Życzymy Wam głębokiego wewnętrznego zadowolenia,
odnalezienia spokoju w sobie i umiejętności
cieszenia się z drobnych przyjemności,
jakie niesie ze sobą codzienne życie.
Niech te święta staną się dla Was czasem refleksji,
wzajemnej życzliwości i nadziei na lepszy jutro.*

Wesołych Świąt Wielkanocnych!
Zespół Bytomskiego Centrum Kultury.

BYTOMSKIE CENTRUM KULTURY

pl. Karin Stanek 1, Bytom / www.becek.pl / tel. +48 500 277 802 / 32 389 31 09 w. 101

Zastrzegamy sobie prawo do zmian w programie.

W TYM NUMERZE...

- 03 WSTĘP/ **DZIAŁAJ LOKALNIE!**
- 04 ROZMOWA RYNKU/ **SZTUKI NIE MOŻNA DOŚWIADCZYĆ Z PODRĘCZNIKA**
- 11 ZIELONY BYTOM/ **ZADZWOŃ I POZBĄDŹ SIĘ ELEKTROŚMIECI**
- 12 HISTORYCZNY BYTOM/ **ANNO DOMINI 1254**
- 14 BYTOM POZARZĄDOWY/ **TWOJE 1,5% MA ZNACZENIE**
- 16 WYJĄTKOWE MIEJSCE/ **REBEL SKIN**
- 18 DZIEJE SIĘ W BYTOMIU/ **REPERTUAR**

DZIAŁAJ LOKALNIE!

Chcesz coś zmienić w najbliższej okolicy? A może wspólnie z sąsiadami zrobić piknik? Ruszył nabór wniosków na mikrodotacje. Zgłaszane projekty startują w dwóch kategoriach: społecznej (np. aktywizujące wydarzenia lokalne, integracyjne spotkania sąsiedzkie) i inwestycyjnej (m.in. mała architektura, drobne remonty, materiały do niewielkich prac remontowych, urządzenie zieleni, podwórek). Na działania społeczne maksymalna kwota dotacji to 2,5 tys. zł, natomiast na działania inwestycyjne – 5 tys. zł. Wnioski o dofinansowanie należy składać za pomocą elektronicznego formularza najpóźniej do 21 marca. Szczegóły dotyczące nowych zasad oraz pełny regulamin konkursu na stronie:

lokalwbytomiu.pl/lokalne-dzialania/

Drodzy Czytelnicy,

Już po raz czwarty w Bytomiu prezydent Mariusz Wołosz przyznał twórcom związanym z Bytomiem stypendia z zakresu twórczości artystycznej i upowszechniania kultury. W tym roku stypendia trafiły do osób działających w takich obszarach, jak: literatura, niematerialne dziedzictwo, intermedia, projekty interdyscyplinarne, upowszechnianie kultury. Otrzymało je dziesięcioro twórców: Adrian Katroshi, Marcin Wądołowski, Anna Meiser, Katarzyna Ziolo, Dominika Malska, Tomasz Herisz, Anna Seemann-Majorek, Andrzej Chłapecki, Nina Nowara-Matusik, Magdalena Mikrut-Majeranek. Tegoroczne projekty zapowiadają się niezwykle ciekawie. Zapraszam do lektury rozmowy z tegoroczną stypendystką, Dominiką Malską, która zorganizuje w Bytomiu warsztaty twórcze dla kobiet. W marcowym „Rynku 7” przeczytają Państwo również o artystycznych legginsach z Bytomia, które tworzy Natalia Rusinowska oraz o dokumencie lokacyjnym Bytomia.

Małgorzata Węgiel-Wnuk
Redaktor naczelna

RYNEK 7

Nakład: 3000 szt. | Wydawca: Urząd Miejski w Bytomiu, ul. Parkowa 2, 41-902 Bytom | Redakcja: Biuro Promocji Bytomia, Rynek 7, 41-902 Bytom, promo@um.bytom.pl | Redaktor naczelna: Małgorzata Węgiel-Wnuk | Redaktor prowadząca: Katarzyna Mołdawa | Skład: Krzysztof Więckowski | Zespół redakcyjny: Tomasz Sanecki, Anna Krzyszkowska-Kuc, Hubert Klimmek, Grzegorz Goik

Druk: Top Druk Spz o.o., Sp.k., 18-400 Łomża, ul. Nowogrodzka 151a | Zdjęcie na okładce: Grzegorz Goik. Numer zamknięto: 5.03.2024 r. Wydawca nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zwraca materiałów oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania.

Dominika Malska arteterapeutka, muzykoterapeutka, edukatorka artystyczna w Centrum Sztuki Współczesnej Kronika. Autorka i kuratorka projektów edukacyjnych oraz wystaw, m.in. realizowanego od 2021 roku projektu Baza, który w 2023 roku został podsumowany wystawą „Teraz widzę, że to jest złudzenie”.

SZTUKI NIE MOŻNA DOŚWIADCZYĆ Z PODRĘCZNIKA

Wywołuje estetyczne wrażenia, komentuje rzeczywistość, rozbudza emocje. Sztuka może nas zainspirować, poruszyć strunę, o której nie mieliśmy pojęcia, może także leczyć. Żadna z tych rzeczy jednak się nie wydarzy, jeśli będziemy trzymali się od niej z daleka. Oswajaniem odbiorcy z dziełem zajmuje się Dominika Malska, która wprowadza młodych ludzi w artystyczną przestrzeń i sprawia, że sztuka staje się przygodą.

Tekst: Katarzyna Mołdawa/ Zdjęcia: Grzegorz Goik

Jest Pani edukatorką artystyczną w Centrum Sztuki Współczesnej Kronika w Bytomiu. Na czym polega Pani współpraca z tą instytucją?

W Kronice zajmuję się tworzeniem programu edukacyjnego do bieżących wystaw. Spotykam się w przestrzeni wystaw z różnymi grupami wiekowymi, najczęściej są to dzieci i młodzież, ale pracuję również z osobami dorosłymi, organizuję regularnie spotkania i warsztaty dla kobiet. Razem oglądamy dzieła, dyskutujemy o nich i podejmujemy twórcze działania. Od ponad trzech lat realizuję również projekt edukacyjny dla młodych ludzi pod nazwą Baza. Co roku zapraszam do udziału w nim dwóch artystów i dwie grupy. Zaczynamy zawsze na wiosnę, kiedy już możemy ru-

żyć w przestrzeni miasta. Projekt zakłada spotkania dzieci i młodzieży z artystami i artystkami oraz wspólne tworzenie poprzedzone poznawaniem się i zawiązywaniem relacji. Z rozmów rodzą się pomysły, które nigdy nie są narzucone z góry. Pozwalamy sobie na swobodną twórczość.

Jakie miejsca odwiedzacie w przestrzeni miasta?

To bardzo często jest podyktowane tym, gdzie chcą nas zabrać młode osoby. Kiedy zaczynaliśmy projekt w 2021 roku, były to Żabie Doły, na które poprowadziły nas dziewczyny z Grupy Pedagogów Ulicy UNO. Tam właśnie udałyśmy się z artystką Jaśminą Wójcik, a nasze działania sfinalizowałyśmy piknikiem na hałdzie. W trakcie spotkań

przygotowałyśmy też na niej tymczasową instalację z dużych liter składających się na napis: Frelki fest. Mogły go obserwować osoby podróżujące pociągami, które przejeżdżają obok hałdy. W ubiegłym roku z kolei działaliśmy głównie w centrum Bytomia, najpierw z grupą dziewczyn z Technikum nr 4 w Bytomiu, a potem z grupą dziewczyn z bytomskiego IV Liceum Ogólnokształcącego.

Z pierwszą spotkałyśmy się z artystą Przemysławem Jeżmirskim, a motywem przewodnim warsztatów był bytomski lew i historia jego wędrówek. Artysta wpadł na pomysł, żeby stworzyć miniaturę lwa, która będzie poruszać się na kółkach za pomocą aplikacji. To, co miało się wydarzyć z tym obiektem, oddaliśmy w ręce dziewczyn, które opracowały grę planszową oraz grę

miejską połączoną z odkrywaniem detali bytomskich kamienic, w której lew odegrał rolę przewodnika. Z drugą grupą wspólnie z artystką Dorotą Hadrian wykonałyśmy w przestrzeni miasta serię fotografii, będących trawestacjami powszechnie znanych dzieł malarskich, każda poruszała wybrany przez dziewczyny, ważny dla nich temat. Działaliśmy między innymi w okolicy ulicy Powstańców Warszawskich, w jednej z najdłuższych

bytomskich bram. Wykorzystałyśmy również przestrzeń bytomskich budynków – budynku Młodzieżowego Domu Kultury nr 1, budynku I Liceum Ogólnokształcącego oraz budynku CSW Kronika. Wybrałyśmy się też trochę dalej od centrum – w okolice ul. Łużyckiej, na tereny dawnych hałd.

Czy młodzi ludzie są zainteresowani sztuką współczesną? Czy mają kompetencje do jej odbioru?

W zakresie edukacji o sztuce w szkołach wciąż niestety są braki, ale jest wielu nauczycieli i nauczycielek, którzy angażują się w ten temat i zabierają swoich uczniów i uczennice do instytucji, w których mogą sztukę poznawać i uwrażliwiać się na nią. Wielu z nas ma blokadę przed sztuką, przekonanie, że nie jest się kompetentnym do tego, żeby ją rozumieć.

Tak naprawdę to umiejętność jak każda inna. Można się jej nauczyć, trzeba tylko ze sztuką obcować. I tu jest brak w edukacji szkolnej. Nie jesteśmy w stanie doświadczać sztuki, oglądając ją w podręcznikach. Trzeba do niej wyjść i poznawać ją różnymi zmysłami.

Dużo grup szkolnych odwiedza Kronikę?

Sporo, ale wciąż są osoby, które nie

Od ponad trzech lat realizuję projekt edukacyjny dla młodych ludzi pod nazwą Baza. Projekt zakłada spotkania dzieci i młodzieży z artystami i artystkami oraz wspólne tworzenie poprzedzone poznawaniem się i zawiązywaniem relacji.

wiedzą o tym, że można przyjść do nas z klasą i wziąć udział w oprowadzaniu połączonym z warsztatami. Zachęcam nauczycieli i nauczycielki do kontaktu ze mną i ustalenia szczegółów. Kiedy już wiem, jaka grupa przyjdzie, zawsze staram się dostosować do niej warsztaty.

Jakie tematy pojawiają się podczas zajęć?

Często dyktują to wystawy, które są prezentowane w Kronice. W praktyce ich zakres może być szeroki. Przyjęliśmy założenie, że nie ma tematów, których nie powinno się poruszać, nie ma tematów tabu, oczywiście realizujemy je w takim stopniu, w jakim jest to możliwe w danej grupie. Po szczególne prace w różny sposób mogą na nas oddziaływać. Nigdy tak naprawdę nie wiemy, co się wydarzy, jakie ktoś będzie miał skojarzenia. Ale jedno jest pewne: dzieła mają takie oddziaływanie na nas, że w zasadzie od razu, kiedy wchodzimy w kontakt z nimi, pojawiają się w nas skojarzenia, myśli i emocje. W każdym inne. I to jest niezwykle, że w przestrzeni wystawy jesteśmy w stanie bardzo szybko się otworzyć i zacząć rozmawiać.

Zajmuje się Pani nie tylko edukacją artystyczną, ale także arteterapią, która znajduje zastosowanie w psychologii, psychiatrii, pedagogice. Czym one się różnią?

W terapii ważne są trzy kwestie. Pierwsza to jej cel. Wszelkie działania, które podejmujemy, prowadząc warsztaty czy zajęcia terapeutyczne, organizu-

jąc różne aktywności podczas nich, są podporządkowane celowi, jaki chcemy osiągnąć. Druga to proces tworzenia i wszystko, co się podczas niego dzieje, co się w nas otwiera. Ważna jest też osoba prowadząca arteterapię i relacja, którą tworzy z uczestnikami i uczestniczkami zajęć – zaufanie i poczucie bezpieczeństwa. To jest baza, na której można budować

Jak wyglądają takie zajęcia w praktyce?

Zawsze dostosowuję je do konkretnej grupy i jej potrzeb. Aktualnie prowadzę w Kronice warsztaty choreoterapeutyczne dla osób w wieku senioralnym. Wykorzystujemy ruch i taniec, które łączymy z muzykoterapią. Zazwyczaj zajęcia zaczynamy od ćwiczeń oddechowych i rozmowy, tak żeby każdy mógł zostawić to, skąd przychodzi, za drzwiami, zrelaksować się. Następnie podejmujemy inne działania. Jeśli akurat poruszamy temat emocji, możemy na przykład zacząć od słuchania jakiegoś utworu. W każdym z nas wywołuje on coś innego. Czasem proponuję, żeby uczestnicy i uczestniczki spróbowali to uchwycić kolorem czy kształtem. Tak powstaje zapis myśli i emocji, wytwór, do którego możemy się odnosić, o którym możemy rozmawiać. A później idziemy dalej. To, co jest w nas, wyrażamy za pomocą innych środków. Tak, żeby poczuć, że jesteśmy całością, że możemy o tym opowiadać, rysować, śpiewać czy tańczyć. Umożliwia to dogłębne przyjrzenie się temu, czego doświadczamy. A ta świadomość jest istotna w procesie terapii.

Jak zdobyła Pani wykształcenie arteterapeutę?

Zaczęłam studiować arteterapię w 2016 roku na pierwszych w Polsce międzyuczelnianych studiach na tym kierunku, podczas których zajęcia odbywały się na Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, Akademii Muzycznej w Katowicach oraz Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego. To były trzy lata studiów dziennych licencjackich, a później ukończyłam studia magisterskie uzupełniające na Akademii Muzycznej w Katowicach, specjalizując się w muzykoterapii.

Ale wcześniej studiowała Pani zupełnie inny kierunek...

Pierwszym moim kierunkiem studiów była filologia czeska. Ten wybór wynikał z moich zainteresowań językami i kulturą. Już na studiach zaczęłam pracować jako lektorka i do dzisiaj uczę czeskiego, właśnie z pasji. Kiedy w późniejszym czasie zaczęłam pracować w różnych korporacjach, wykorzystując język czeski, ciągle brakowało mi tego pierwiastka, który od zawsze był mi bliski, czyli sztuki. Dziesięć lat temu wróciłam do niej. Zapisalam się na kurs malarstwa i do szkoły muzycznej. Zaczęłam też poszukiwać drogi, jak wykorzystywać sztukę do tego, żeby wspierać innych. Wtedy jeszcze arteterapia nie była tak

znana w Polsce. Rok później w Katowicach został otwarty nowy kierunek.

Niedawno otrzymała Pani stypendium Prezydenta Bytomia w dziedzinie projektów interdyscyplinarnych na organizację warsztatów dla kobiet w 2024 roku. Do kogo są kierowane?

Zapraszam kobiety powyżej 18. roku życia, które chcą spotykać się w przestrzeni sztuki i wykorzystywać

bezpośredni kontakt z dziełem do tego, żeby poznać siebie, rozwijać samoświadomość, rozmawiać z innymi kobietami o emocjach, przeżyciach i które chcą tworzyć. Bo tworzenie będzie nieodłączną częścią naszych spotkań. Będziemy podejmować różne działania twórcze, które będą służyły do tego, żeby

Zapraszam kobiety powyżej 18. roku życia, które chcą spotykać się w przestrzeni sztuki i wykorzystywać bezpośredni kontakt z dziełem do tego, żeby poznać siebie.

opowiedzieć o tym, co jest dla nas ważne, i żeby się tym dzielić ze sobą. Trwają już warsztaty z pierwszą grupą, na kolejne, które odbędą się w drugiej połowie roku, można się jeszcze zapisać pod adresem: dominika.malska@ototu.art.

Posłuchaj podcastu z Dominiką Malską

Na zdjęciach Dominika Malska w przestrzeni wystawy „Krzycz, Siostro, krzycz” w Centrum Sztuki Współczesnej Kronika.

wystawa,
rezydencje,
warsztaty

03.02—
31.05
2024

udział biorą:

Maciej Cholewa,
Barbara Gryka,
Dorothea Hadrian,
Irena Klepfisz, Lidija
Mirković, Ewa Noras,
Anna Piotrowska, Marta
Romankiv, Pragati Sethi,
Małgorzata Szandala,
Alla Zagaykevych
kuratorki:
Agata Cukierska,
Katarzyna Kalina

oprowadzanie
kuratorskie:

– 1 marca
– 5 kwietnia
– 10 maja

godz. 17.00

wstęp:

bilety: ulgowy
– 1 zł (ulgowy)
– 3 zł (normalny)

KRONIKA

Rynek 26,
41-902 Bytom
www.kronika.org.pl

  [cswkronika](https://www.instagram.com/cswkronika)

Foundation

ERZ

Remembrance
Responsibility
Future

Krzycz, Siostró, krzycz!

Projekt dofinanso-
wano ze środków
Fundacji Pamięć,
Odpowiedzial-
ność i Przyszłość
(Stiftung Erinne-
rung, Verantwor-
tung und Zukunft)
w ramach programu
„Historia lokalna”.

ZADZWOŃ I POZBĄDŹ SIĘ ELEKTROŚMIECI

Zbędny sprzęt elektryczny to już nie kłopot. Wystarczy umówić się telefonicznie na jego bezpłatny odbiór przez specjalistyczną firmę. Gmina Bytom podpisała umowę ze Stala Group Sp. z o.o. z Częstochowy, która przy wsparciu organizacji Asekol PL, odbiera sprzęt elektryczny i elektroniczny na terenie naszego miasta.

Tekst: Anna Krzyszkowska-Kuc

Sprzęt mogą bezpłatnie oddać nie tylko mieszkańcy, ale również instytucje i podmioty gospodarcze prowadzące działalność w Bytomiu.

Usługa obejmuje odbiór urządzeń większego gabarytu, takich jak: lodówki, chłodziarki, witryny chłodnicze czy klimatyzatory, zawierające freon, ponadto odbiór sprzętów elektrycznych i elektronicznych, takich jak: monitory, telewizory, kuchenki i ogrzewacze z izolacją azbestową, oraz innych urządzeń: komputerów, pralek, kuchenek mikrofalowych, odbiorników radiowych, odkurzaczy, czajników, drukarek, telefonów, elektronarzędzi i innych urządzeń zasilanych przez prąd lub baterie.

Warunkiem odbioru sprzętu jest oddanie go w całości, łącznie ze wszystkimi częściami składowymi i podzespołami.

Co ważne, firma odbiera sprzęt każdego rodzaju, bez względu na jego wielkość – oddać można zarówno małą kuchenkę mikrofalową, jak i dużą lodówkę. Nie ma również znaczenia miejsce składowania elektroodpadu – firma deklaruje wyniesienie kłopotliwego urządzenia bez względu na rodzaj zabudowy czy kondygnację budynku.

Aby zgłosić chęć oddania elektroodpa-

dów, wystarczy zadzwonić i umówić się na dogodny termin. Pracownicy firmy Stala Group Sp. z o.o. są do dyspozycji mieszkańców od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00 pod numerem telefonu: 536 322 005.

Stala Group Sp. z o.o. specjalizuje się w odbiorze elektroodpadów z gospodarstw domowych, instytucji oraz podmiotów gospodarczych. Współpracuje z organizacją odzysku Asekol PL i Zakładem Przetwarzania Enviropol oraz posiada wieloletnie doświadczenie i własny transport do odbioru zużytego sprzętu.

Warto pamiętać, że w mieście od kilku lat funkcjonują też tzw.

czerwone kontenery na elektroodpady. Można do nich wrzucać m.in. sprzęt małogabarytowy, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm, małogabarytowy sprzęt informatyczny i telekomunikacyjny, którego żaden z zewnętrznych wymiarów nie przekracza 50 cm, telefony komórkowe, GPS, kalkulatory kieszonkowe, routery, komputery osobiste, drukarki, telefony, zużyte baterie i akumulatory oraz małe AGD typu toster, suszarka, żelazko itd. Wykaz czerwonych kontenerów dostępny jest na stronie www.bytom.pl w zakładce Zbiórka elektrośmieci.

ANNO DOMINI 1254

Tekst: Tomasz Sanecki/ Zdjęcie: Plan bytomskiego Ryńku z 1800 roku
— źródło: Archiwum Urzędu Miejskiego w Bytomiu, fot. rekonstrukcja fotografii Grzegorz Goik

Dokument stwierdzający nadanie praw miejskich to dla każdego miasta prawdziwy skarb. Wiele miast ze względu na wojny czy pożary utraciło swoje dokumenty lokacyjne. Tak stało się również w Bytomiu, którego oryginalny akt lokacji wraz z pieczęcią zaginął w niewyjaśnionych okolicznościach.

Na szczęście w Bibliotece Narodowej w Pradze zachowała się kopia dokumentu. To dzięki niej tak wiele wiemy o początkach naszego miasta.

„W imię Pana Naszego Jezusa Chrystusa Amen. Z upływem czasu znikają także czyny w tym czasie zrobione, o ile nie są poręczone przez świadków lub nie zostały potwierdzone na piśmie. Zatem niech będzie wiadome wszystkim zarówno teraźniejszemu, jak i przyszłemu, oglądającym niniejsze pismo, że my, Władysław, z łaski Bożej książę opolski, za radą dostojników, a także zważając na nasze obecne i przyszłe korzyści, które mogą z tego wyniknąć, zezwoliliśmy lokować nasze miasto Bytom na prawie niemieckim Henrykowi, mężowi dobrej sławy i zacnego obyczaju, posiadać jemu i jego potomkom z prawem dziedziczenia po wieczne czasy wraz ze stu czterdziestoma łanami miary flamandzkiej

i wieś przyległą do miasta, którą pospolicie zwie się Łagiewniki.”

Tak rozpoczyna się treść dokumentu, który dał początek naszemu miastu. Dokument lokacyjny wystawiony przez księcia Władysława opolskiego nadający Bytomowi przywilej na prawie magdeburskim nie tylko podniósł

znaczenie miasta, ale i określił strukturę organizacyjną i administracyjną.

Sporo wiemy, ale wciąż pozostaje wiele niewiadomych. Sam fakt lokacji miasta na prawie magdeburskim oraz osoba księcia Władysława opolskiego,

który wystawił dokument, są bezsporne. Znamy również datę roczną i miejsce sporządzenia aktu lokacyjnego dzięki informacjom umieszczonym w dokumencie. Niestety skryba sporządzający akt nie odnotował ani miesiąca ani dnia jego powstania, na dodatek możemy posługiwać się dzisiaj tylko kopią dokumentu.

Ciekawostką jest to, że jeszcze w XIX wieku niepewna była nawet data roczna lokacji. Wiemy o tym dzięki pierwszemu bytomskiemu kronikarzowi Franzowi Gramerowi, który w swojej „Kronice miasta Bytomia” z 1863 roku wspominał o odnalezieniu dokumentu poświadczającego, że nadanie praw miejskich miało miejsce w 1254 roku, nie zaś jak pisali niemiecki geograf Friedrich Albert Zimmermann oraz historyk Gustaw Adolf Harald Stenzel – w 1257 roku.

Zagadką pozostaje jednak do dziś miesiąc i dzień sporządzenia dokumentu lokacyjnego. O tym, że może był to maj 1254 roku pisał w „Historii Bytomia” prof. Jan Drabina. Historyk, który od wielu lat zajmuje się dziejami naszego miasta, wskazuje w swojej publikacji na fakt uczestnictwa księcia Władysława opolskiego w uroczystościach z okazji kanonizacji św. Stanisława ze Szczepanowa, które odbyły się w Krakowie 8 maja 1254 roku. Być może książę Władysław w drodze powrotnej z Krakowa do Opola odwiedził Bytom i wówczas wydał akt lokacji miasta. To oczywiście – jak pisze prof. Drabina – tylko hipoteza, ale jeśli przyjmiemy, że takie wydarzenie mogło mieć miejsce, to akt sporządzony zostałby w maju 1254 roku.

Jak podaje profesor Jan Drabina, podobną sytuację do Bytomia, gdzie nie wszystkie informacje dotyczące początków miasta są pewne, ma wiele innych ośrodków miejskich na Śląsku. Warto wspomnieć, że w naszym regionie aż

36 miast było wcześniej lokowanych niż Bytom, a tylko nieliczne z nich zachowały do dziś dokument poświadczający lokację.

Obszar, zasadzka i przywileje dla mieszczan

Jak podaje dokument lokacyjny, zasadzką, a tym samym pierwszym wójtem i reprezentantem księcia Władysława w Bytomiu, był Henryk, wymieniony w akcie jako „mąż dobrej sławy”. Nowo lokowane miasto zgodnie z dokładnym zapisem w dokumencie miało powierzchnię 140 łanów flamandzkich, czyli około 2352 ha. W akcie lokacji miasta książę Władysław ze szczegółami określił także uposażenie Henryka oraz przywileje dla mieszczan, tworząc tym samym warunki do osiedlania i rozwoju nowego miasta na Górnym Śląsku.

Jako wynagrodzenie za sprawowany urząd Henryk otrzymywał co szósty łan wolny od podatku i dziesięciny od kościoła oraz wieś Łagiewniki. Ponadto Henryk mógł się także cieszyć dochodami m.in. z młyna wodnego i co trzeciego denara z wpływów z kar sądowych. Sporymi prawami mogli się poszczycić także mieszczanie, bowiem przez okres sześciu lat byli zwolnieni z danin na rzecz księcia opolskiego. Zwolnienie to nazywane w średniowieczu „wolnizną” było przywilejem dla mieszkańców miasta, aby mogli nie tylko użytkować ziemię księcia, zale przede wszystkim wybudować dom lub zagrodę.

Rozliczasz podatek?

Wesprzyj bytomskie organizacje pożytku publicznego.

1. Bytomskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej – KRS: 0000019510
2. Bytomskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Odrodzenie” – KRS: 0000111854
3. Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Nowe Pokolenie – KRS: 0000320274
4. Fundacja Lokalni – KRS: 0000814704
5. Fundacja Klub Kontra – KRS: 0000402990
6. Fundacja Petralana – KRS: 0000543620
7. Fundacja Pomocy Zwierzętom Chatul – KRS: 0000312325
8. Fundacja Pomocy Zwierzętom Miaukot – KRS: 0000353933
9. Fundacja na Rzecz Dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Rozwoju i Spektrum Autyzmu „Teraz my” – KRS: 0000691228
10. Liga Kobiet Nieobojętnych – KRS: 0000220163
11. Polskie Stowarzyszenie na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną Koło w Bytomiu – KRS: 0000015314
12. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Bytomiu im. Stefana Lachowicza – KRS: 0000058277
13. Pomagamy z Uśmiechem – KRS: 0000339440
14. Samodzielne Koło Terenowe Nr 13 Społecznego Towarzystwa Oświatowego – KRS: 0000247740
15. Stowarzyszenie Byłych Żołnierzy Wojska Polskiego – KRS: 0000351583
16. Stowarzyszenie Bytomskie Maki – KRS: 0000557523
17. Stowarzyszenie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych fizycznie, intelektualnie, osób chorych psychicznie oraz uzależnionych od alkoholu „Pomocna Dłoń” – KRS: 0000234338
18. Stowarzyszenie Pomocy Porzuconym i Dręczonym Zwierzętom – KRS: 0000189925
19. Stowarzyszenie „Pro-arte” – KRS: 0000246636
20. Stowarzyszenie Przyjazna Ósemka – KRS: 0000434504
21. Stowarzyszenie Żeglarzy Niepełnosprawnych – KRS: 0000260631
22. Technika Militarna i Górską Szarotką – KRS: 0000675411
23. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział miejski w Bytomiu – KRS: 0000324716

Stowarzyszenia, które nie mają siedziby w Bytomiu, ale działają na terenie naszego miasta, mając koła terenowe lub przedstawicielstwa (stan na 5 lutego 2024 roku).

1. Caritas Diecezji Gliwickiej – KRS: 0000247809
2. Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego (Grupa Pedagogów Ulicy „UNO” w Bytomiu) – KRS: 0000225011
3. Fundacja Wspólnoty Burego Misia im. Bogdana Jasińskiego – KRS: 0000128687
4. Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski (koło w Bytomiu) – KRS: 0000012847
5. Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Śląska (ZHP Hufiec Bytom) – KRS: 0000273051
6. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej (Bytomski Związek Drużyn Harcerzy GSL-051) – KRS: 0000057720.

Województwo
Śląskie

Honorowy patronat
Marszałka Województwa Śląskiego
Jakuba Chęlstowskiego

Muzeum
Górnośląskie
w Bytomiu

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu
ul. Wojciecha Korfa 34, Bytom

www.muzeum.bytom.pl

#MaszGdzieBywać

Górnośląskie kroszonki 2024

wystawa
17.03–30.04.2024

Partnerzy

Muzeum Górnośląskie w Bytomiu jest instytucją kultury w ramach Regionalnego Zarządu Kultury i Sztuki

Partnerzy

Partnerzy

REBEL SKIN

Tekst: Anna Krzyszkowska-Kuc Zdjęcie: Grzegorz Goik

Czy ubrania sportowe mogą być ciekawe, nietuzinkowe, piękne? Mogą, o co zadbała Natalia Rusinowska, która prowadzi w Bytomiu markę Rebel Skin. Jej flagowym produktem są damskie legginsy zdobione printami zaprojektowanymi przez najlepszych polskich artystów tatuażu.

Potrzeba matką wynalazków – to stare powiedzenie pasuje do biznesowej historii Natalii Rusinowskiej, trenerki fitness, która w 2017 roku założyła firmę w Katowicach, a potem przeniosła ją do Bytomia, gdzie obecnie mieszka.

– Jestem trenerką personalną, prowadzę też zajęcia grupowe i cały dzień spędzam w ciuchach sportowych.

Wybierając strój do pracy, zawsze szukałam czegoś ciekawego dla siebie. I czasem się udawało, ale zazwyczaj coś było nie halo – albo krój, albo materiał i jego jakość.

I wtedy zrodził się pomysł, że założę własną markę. Razem ze współlnikiem Piotrem Wiktorem postawiliśmy na legginsy – opowiada Natalia Rusinowska.

Rebel Skin to pierwsza na rynku marka łącząca w niespotykany wcześniej sposób sport i sztukę. – Od początku przyświecała mi idea, żeby nie były to kolejne, zwyczajne legginsy z printem. Dlatego zaprosiłam do współpracy topowych artystów tatuażu. Każdy nasz model jest unikalny. Zakładając legginsy, zakładamy na siebie wielkoformatowy tatuaż. Jest to coś totalnie artystycznego i prawdziwego – mówi Natalia Rusinowska.

Firma nawiązała współpracę z łódzką szwalnią i na start Rebel Skin miał w ofercie sześć modeli legginsów. Cały

proces produkcyjny jest w Polsce, z użyciem wyłącznie polskich materiałów i tkanin funkcyjnych. Obecnie w asortymencie Rebela znajdziemy też bluzy, spodnie dresowe, koszulki i stroje kąpielowe, jednak 90% sprzedaży to nadal

legginsy. Rebel Skin dba nie tylko o dopracowanie detali, dobrze przemyślany autorski krój i jakość wykonania, ale też o etykę i ekologię.

– Szyjemy bardzo małe partie, nie praktykujemy nadwyżek magazynowych. Nasze legginsy są bardzo dobrej jakości – swoją pierwszą parę noszę już osiem lat – mówi pani Natalia. Zamówienia na nietuzinkowe legginsy płyną nie tylko

z kraju, ale też zza granicy – z Hiszpanii, Finlandii, Włoch czy USA. Od czterech lat Rebel Skin współpracuje z czeskim Triendly.cz. – sklepem z odzieżą sportową, który jest oficjalnym dystrybutorem bytomskiej marki. – Grono naszych klientek jest specyficzne, ale najbardziej mnie cieszy, że dziewczyny czują ducha tej marki i wracają. Bo to nie tylko legginsy, ale wszystko, z czym utożsamia się Rebel Skin – z afirmacją życia, aktywnością fizyczną, sztuką tatuażu i byciem trochę pod prąd, trochę rebel. Jest to marka promująca #girlpower i takie właśnie silne, cudowne kobiety udało się nam pod szyldem Rebel Skin zgromadzić – uśmiecha się Natalia.

Georges Bizet
Poławiacze perel

PREMIERA 16.03.2024
17.03, 23.03, 24.03.2024

Kierownictwo muzyczne
Piotr MAZUREK

Inscenizacja i reżyseria
Waldemar ZAWODZIŃSKI

Urząd Marszałkowski
Śląska

Operę Śląską patronuje Śląskie Towarzystwo Operowe

Partner

Dealer BMW
Gazda Group Gliwice

Partner

VOIGT®

**Bytomskie Centrum
Kultury
pl. Karin Stanek 1
tel. 32 389 31 09**

8.03, g. 18.00
Kobiety Bytom – wieczór we włoskim klimacie. Bilet: 40 – 50 zł

9.03, g. 15.00
Warsztaty „Być kobietą”. Bilet: 30 zł

10.03, g. 18.00
„Noc w Wenecji” – operetka Johanna Straussa. Organizator: Arte Creatura Teatr Muzyczny. Bilet: 70 – 90 zł

12.03, g. 17.00
Wiosenny koncert dyplomantów Ogólnokształcącej Szkoły Baletowej w Bytomiu. Bilet: 20 – 40 zł

13.03, g. 17.00
Warsztaty swobodnego śpiewania. Bilet: 10 zł

16.03, g. 18.00
Koncert „Maleńczuk plus Rhythm section”. Bilety: 120 – 140 zł

17.03, g. 17.00
Koncert Gwiazd Telewizji TVS. Bilety 75 – 95 zł

23.03, g. 15.00
Becekowy Pokój Gier – spotkanie przy planszówkach. Bilety: 5 zł

24.03, g. 15.30 i g. 18.30
„Damski biznes” – spektakl komediowy. Bilety: 110 – 140 zł

**Opera Śląska
ul. Moniuszki 21-23
tel. 32 396 68 00**

8, 10.03, g. 18.00
„Napój miłosny” – opera komiczna Gaetana Donizettiego. Bilety: 90 – 110 zł

10.03, g. 16.00
Spotkanie z cyklu „Porozmawiajmy o operze” – gośćmi spotkania będą realizatorzy premiery spektaklu operowego „Poławiacze pereł”: Waldemar Zawodziński (reżyseria) i Janina Niesobka (choreografia). Bilet: 5 zł

16 (premiera), 17, 23, 24.03, g. 16.00
„Poławiacze pereł” – opera Georges’a Bizeta. Bilety: 110 – 150 zł

**Teatr Rozbark
ul. W. Kilara 29
tel. 32 428 13 11**

16, 17.03, g. 18.00
„Kiss” – musical komediowy, spektakl rodzinny. Bilet rodzinny: 20 i 30 zł (dorosły + dziecko)

20, 21, 22.03, g. 19.00
„Work on it” – spektakl dyplomowy AST Wydział Teatru Tańca. Bilety: 30 – 40 zł

26.03, g. 19.00
Finał projektu „Bytom and novi sad”. Wstęp wolny

**Muzeum Górnośląskie
w Bytomiu
pl. Sobieskiego 2,
ul. W. Korfańskiego 34
tel. 32 281 82 94**

9.03, g. 12.30
„Latanie dla każdego” – warsztaty dla dzieci, zapisy. Bilet: 14 zł

10.03, g. 14.30
Pokaz filmów w ramach Dnia Kobiet w MGB. Bilet: 1 zł
g. 15.00
„Ludzie i bestie z kafli rodem” – oprowa-

dzanie kuratorskie
w ramach Dnia Kobiet
w MGB. Bilet: 4 – 8 zł

16.03, g. 12.30

Warsztaty zdobienia
jajek metodą woskową,
dla dorosłych, zapisy.
Bilety: 35 zł

17.03, g. 12.00

Otwarcie wystawy
„Górnośląskie kroszonki
2024”. Bilet: 4 – 8 zł

g. 12.30

Muzyczna dla Bytomia
– koncert zespołów
kameralnych Ogól-
nokształcącej Szkoły
Muzycznej w Bytomiu.
Bilety: 5 – 8 zł

g. 13.00

„Przyroda Górnego
Śląska” – oprowadzanie
po wystawie. Wstęp
wolny

21.03, g. 17.00

„Pocztówka »idzie«
na wojnę. Proza i oso-
bliwości Feldpostu” –
prelekcja towarzysząca
wystawie
„Jestem zdrow i w do-
brym nastroju... Pocz-
tówki z Wielkiej Wojny
w zbiorach”. Bilet: 2 zł

23.03, g. 12.30

„Radosne świętowanie”

– warsztaty robienia
palm wielkanocnych,
zapisy. Bilet: 14 zł

24.03, g. 13.00

„Ślad pokoleń. Od syna-
gogi do Żydowskiego
Domu Modlitwy w By-
tomiu” – oprowadzanie
kuratorskie. Wstęp
wolny

27.03, g. 17.00

„Czeski artysta – Jiří
Kolář i jego dziennik
z 1949 roku” – wykład.
Bilet: 2 zł
4, 11.03, 17.00 – 19.00
Spotkanie amator-
skiego Zespołu Tańca
Dawnego – warsztaty
dla dorosłych, obowią-
zuje opłata miesięczna,
więcej informacji: 32
281 82 94, w. 127

**Miejska Biblioteka
Publiczna**

**pl. Sobieskiego 3
tel. 32 787 06 01**

od 1.03

„Opowieści ze szlaku”
– wystawa fotogra-
fii w technice gumy
autorstwa Tomasza
Grabca. Kurator wysta-
wy: Andrzej Płochocki.
Wstęp wolny

13.03, g. 17.00

Bytomskie spotkania
RPG, czyli gier fabular-
nych. Więcej informacji
i rezerwacje przy stole
na portalu Facebook/
Bytomskie spotkania
RPG. Wstęp wolny

21.03, g. 17.00

Spotkania autorskie
z młodymi poetami
z okazji Dnia Poezji.
Chętne osoby z wi-
downi będą się mogły
podzielić swoją twór-
czością. Wstęp wolny

od 25.03

„Pasjonujący świat
baletu” – wystawa
fotografii organizowa-
na wspólnie z Ogólno-
kształcąca Szkołą Bale-
tową im. L. Różyckiego
w Bytomiu. Wstęp
wolny

**CSW Kronika
Rynek 26
32 281 81 33**

do 31.05

„Krzycz, Siostró, krzycz!”
– wystawa sztuki
współczesnej. Kurator-
ki: Agata Cukierska, Ka-
tarzyna Kalina. Bilety:
1 – 3 zł

MARZEC 2024

REPERTUAR

W SIEDZIBIE TEATRU ROZBARK

1		WORK ON IT PREMIERA piątek	BILETY 40 zł ulgowy 50 zł normalny
2	marzo	sobota niedziela 19:00	BILETY 30 zł ulgowy 40 zł normalny
3		Choreografia: Anna Krysiak dyplom studentów ASJ Wydział Teatru i Tańca	
16		KISS	
17	marzo	sobota niedziela 18:00	BILETY 30 zł / osoba 30 zł bilet rodzinny (1 dorosły + 1 dziecko)
		Musical komediowy: Alice in Wonderland (Serbia) spektakl rodzinny	
		Minijusta proca powstała dzięki wsparciu finansowemu Uni Europejskiej	
		Funded by the European Union	
20		WORK ON IT	
21	marzo	środa czwartek piątek 19:00	BILETY 30 zł ulgowy 40 zł normalny
22		Choreografia: Anna Krysiak dyplom studentów ASJ Wydział Teatru i Tańca	
26	marzo	FINAL PROJEKTU BYTOM AND NOVI SAD	
		wtorek 19:00	WSTĘP WOLNY

WYSTAWA W CENTRUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ KRONIKA

31	marzo	KRZYCZ, SIOSTRO, KRZYCZ!	
		1 marzo piątek 19:00	Oprowadzenie kuratorskie po wystawie
		Projekt: "Krzyk, Siostrzo, Krzyk!" realizowany ze środków Fundacji Rozwoju Kultury i Sztuki w Bytomiu	
		i Projektu "Stilung Erinnerung" (wspieranie i rozwój sztuki)	

www.kronika.org.pl

